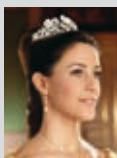

- Sur-sød sommerhilsen. | 2 |
- Er alt kommet i orden i specialundervisning og STU? | 4 |
- Nyheder med småt | 4 |
- Juleferie uden »voldsom trængsel og alarm« | 5 |
- Motivation til forandring..... | 6 |
- Autism Europe | 8 |
- Besøg hos Division TEACCH i North Carolina, USA..... | 10 |
- Dækning af tabt arbejdsfortjeneste – ændret beregningsgrundlag..... | 12 |
- Er det nu mødrenes skyld igen?..... | 13 |
- Se, hvad der sker i din kredsforening | 18 |
- *Bagsidetanker*
Skal barnet kende diagnosen? | 24 |

COOP ønsker at ansætte unge med ASF side 14

Hendes Kongelige Højhed
Prinsesse Marie er protektor
for Landsforeningen Autisme.

Kolofon

Medlemsbladet udgives af
Landsforeningen Autisme.

Ansvarshavende redaktør:

Morten Carlsson,
formand@autismeforening.dk

Redaktionsudvalg:

Elisabeth Sandell, Morten Carlsson
og Annette Lund Dreyer

Layout: Annette Lund Dreyer

Tryk: Als Offset ApS

Oplag: 7.300 stk.

ISSN: 2245-3423

Indlæg, kommentarer, bidrag mv. bedes
sendt til redaktion@autismeforening.dk

Bladet sendes gratis til Landsforeningen
Autismes medlemmer.

Kommende udgivelser

- **Nr. 7-2012 udkommer i uge 36**
Deadline for bidrag og annoncer er
tirsdag den 14. august 2012.
- **Nr. 8-2012 udkommer i uge 43**
Deadline for bidrag og annoncer er
tirsdag den 11. september 2012.
- **Nr. 9-2012 udkommer i uge 50**
Deadline for bidrag og annoncer er
tirsdag den 23. oktober 2012.
- **SIKON programmet for 2013**
udkommer i uge 48

Annoncering

Det er kun Landsforeningen Autismes
egne virksomheder og institutioner, som
kan annoncere i medlemsbladet.

Pris for ½-sides annoncer

leveret i færdigt layout..... 1.000 kr.
pr. nummer
170 x 112,5 mm + 3 mm til beskæring

Pris for 1-sides annoncer

leveret i færdigt layout..... 2.000 kr.
pr. nummer
170 x 225 mm + 3 mm til beskæring

Rabat

Ved samtidig bestilling af mindst
3 annoncer i samme kalenderår gives 10%
rabat på ovenstående priser.

*Bearbejdning, opsætning og layout kan
leveres efter regning.*

Sur-sød sommerhilsen

| Morten Carlsson, formand LA |

Sommeren er over os, nu skal vi samle kræfter.

Denne udgave af bladet er tænkt som en kort sommerhilsen. Alligevel er der blevet plads til en del, men samtidig vil jeg anbefale alle medlemmer til at følge med på vores hjemmeside. Ikke mindst det nye initiativ med »hverdagshistorier« er interessant læsning.

Er man også interesseret i handicapområdet generelt, kan man med fordel tilmelde sig DHs daglige korte nyhedsklip kaldet Handiklip. Gå ind på | www.handicap.dk | og tilmeld dig i linket Handiklip.

Livet er ikke en dans på roser

Man kan til stadighed forundres over, at der i vores samfund hersker intolerance og manglende forståelse for, at børn, unge og voksne med særlige behov skal inkluderes i dagligdagen og hermed også i fritidsaktiviteter.

Jeg bliver både arrig og bedrøvet, når jeg oplever eller hører om historier som denne fra Ålborg.

Mor vil gerne lade sin 6-årige søn med ASF gå til dans. Hans interesse er hiphop og lignende nutidige danse. Han er faktisk ret god til det, og i første omgang går han nogle gange på holdet, før han melder sig til. Normal procedure. Hvad der ikke er normalt, er, når lederen af Dance Action i Ålborg nægter drengen optagelse på holdet. Begrundelsen skulle være – på trods af, at prøvetimerne er afviklet uden problemer og at danseinstruktøren gerne vil have ham på holdet – at han tager fokus fra de andre på holdet. Altså alene på baggrund af sit handicap forbydes han adgang og muligheden for at udøve

sin store interesse. Uvidenhed og mangel på empati på en danseskole. Diskrimination, når den er værst.

Prinsessen kommer

Landsforeningens protektor, hendes kongelige højhed Prinsesse Marie, besøger i sommerferien vores feriearrangement i Helsingør. Folkeferie genåbnede sidste år dette smukt beliggende ferieområde med nyrenoverede huse. En række enlige forsørgere blandt vores medlemmer har her mulighed for at afholde en dejlig uges ferie, hvor stedets aktivitetsmedarbejdere og Landsforeningens pædagogiske personale sætter gang i velstrukturerede aktiviteter og nogle lege.

For mange familier er netop dette at afholde ferie blandt andre familier med nogenlunde de samme udfordringer lærerigt, men også afslappende på den gode måde.

Vi glæder os over, at HKH Prinsessen igen viser interesse for vores mangeartede aktiviteter, og vi har bestilt godt vejr hele ugen.

Folkemødet på Bornholm – en politisk mulighed

I dagene 14. til 17. juni afholdes for anden gang Folkemødet på Bornholm. Her mødes stort set alle Folketingets politikere, organisationer, medier og mange andre interesserede til oplæg, debat og vidensdeling. Landsforeningen er repræsenteret af formanden, og den lokale kredsforening på Bornholm har lagt et stort arbejde i dagene med blandt andet en stand på havnen i Allinge.

Der er al mulig grund til at fortælle politikerne et par sandheder. På et noget højere plan hersker uvidenhed og manglende respekt for vores område også blandt politikerne.

Lad mig bare minde om nogle af denne tids vigtige emner: Inklusion og folkeskolereform. Fleksjob og førtidspensionsreform. Skattereform og omfordeling (læs besparelser). Nedsænkninger på det kommunale serviceniveau.

Manglende beskæftigelse rammer os ekstra hårdt. Socialreform med afgørende forringelser af velfærdssamfundet og de solidariske løsninger.

For politikere, der ofte alene har en akademisk baggrund, er det spændende at ændre strukturerne i samfundet og udfordrende at kunne styre krisen. For os som forældre og vore børn er det alt for tæt på. Vi bliver ofte dobbelt ramt og må undre os over, at vi skal betale prisen for krisen.

Nye aktiviteter efter sommerferien

Vi forsøger hele tiden at udvide vores aktiviteter og få sat gang i så meget som muligt. Vores kursusafdeling er i stadig vækst og den 29. september afholdes, i samarbejde med Aspergerforeningen, en mini SIKON konference for voksne med autisme. Se efter disse tilbud på SIKON hjemmesiden.

Den 28. september inviterer vi alle udbydere af beskæftigelsestilbud på autismeområdet til en daglang konference i Odense. Her bliver der mulighed for vidensdeling, erfaringsudveksling og ikke mindst networking. Straks efter skolestart ruller vi en skolekampagne ud på alle landets folkeskoler og specialskoler.

Målet er oplysning om autisme og hvervning af familier som medlem af vores fællesskab i Landsforeningen.

Vi lægger hovedvægten i kampagnen på specialklasser og specialskoler, men alle folkeskoler vil modtage materiale. En mega logistik-, pakke- og forsendelsesopgave, som vi ikke mindst kan takke vores frivillige i sekretariatet for.

Men først skal vi alle have ferie. Ledelse, hovedbestyrelse, sekretariat og kredsforeninger ønsker alle en god sommer. Saml kræfter, der bliver masser at bruge dem til.

Er alt kommet i orden i specialundervisning og STU?

| Morten Carlsson, formand LA |

Jeg undrer mig over, at Klagenævnet for vidtgående specialundervisning oplever et uforståeligt fald i klagesagerne vedrørende specialundervisning og den 3-årige STU. Faktisk er klageantallet i årets første 5 måneder halveret. Det kan være, fordi mange kommuner er meget sent ude med re-visitationerne i år på grund af den nye inklusionslovgivning.

Det kan også være, fordi der hersker tvivl om, hvorvidt klageadgangen er ændret. Det er den ikke. Hvis du mener, at dit barn har behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden eller behov for specialklas-

se/specialskole, eller vil klage over indholdet og kvaliteten af specialundervisningen, kan du fortsat klage. Kommunen SKAL give jer et skriftligt begrundet afslag med angivelse af klageadgang. Klagen sendes via kommunen (som har 4 uger til at ændre sin afgørelse) og eventuelt videre til Klagenævnet.

For så vidt angår klager over STU, den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse, skal klagerne sendes direkte til klagenævnet på følgende adresse:

| www.klagenævnet.dk |

Nyheder med småt

| Morten Carlsson, formand LA |

Lassefonden og Landsforeningen på vegne af Hanne H. Rasmussens fond har besluttet at udvide antallet af legater i 2012, således at der uddeles 15 legater à 1500 kr. fra hver fond.

De 30 modtagere af legaterne har fået direkte besked.

Solarfonden har efter ansøgning bevilget Landsforeningen 50.000 kr. til brug for genudgivelse af den populære grundlæggende folder om autisme, »Hvasko«, skrevet af Dorte Holm.

Vi vil igen gratis kunne uddele og udsende dette opbyggelige hæfte til medlemmerne.

Sportstrøjer sælges i fremtiden til fordel for Landsforeningen.

I samarbejde med Run4charity, sælges der rundt i hele landet sportstrøjer, hvor overskuddet går til Landsforeningen. Ud over Landsforeningens logo er trøjen påtrykt sloganet »Lidt autisme har man vel altid«.

Landsforeningen vil efter sommerferien præsentere sin merchandise linje med en lang række spændende muligheder for at markedsføre Landsforeningen.

Juleferie uden »voldsom trængsel og alarm«

| Af Heidi Thamestrup |

Landsforeningen Autisme har modtaget en bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond, og vi kan derfor

invitere 16 familier på 5 dages juleferie på et hyggeligt feriecenter i Middelfart.

Vores juleferie starter den 23. december og slutter den 27. december 2012.

Familierne bliver ved ankomst indkvarteret i hytter med 2 værelser, hvor der er plads til 2 personer i hvert rum. I værelserne er der tv, og hvert værelse har tilhørende bad. Husene har køkken alrum/stue.

I løbet af ferien vil der være mulighed for at deltage i forskellige arrangementer: netværk for mødre/fædre, juleklip/hygge for hele

familien, for børnene vil der være biograf på annoncerede tidspunkter. Juleaften vil der ligeledes blive arrangeret en nogenlunde traditionel juleaften for de familier, der ønsker det, og hvis børn magter at deltage.

Ophold på feriestedet, alle måltider samt deltagelse i arrangementer er helt gratis.

For at komme i betragtning til et af de 16 »juleferie for hele familien«-ophold skal man skrive en kortfattet ansøgning og sende den til | kontor@autismeforening.dk |.

Eneste krav er, at man er medlem af Landsforeningen Autisme, og at man kan dokumentere, at familien lever af kontanthjælp. Hvis du har spørgsmål til arrangementet eller til ansøgningen, kan du skrive dem til | heidi@autismeforening.dk |.

Ansøgningsfristen er 1. september.

Motivation til forandring

Et velbesøgt foredrag den 24. maj 2012 med Trine Uhrskov og Carsten Gylling på Oringe, Vordingborg

| Af Michael Weyand,
Kreds Storstrøm |

Når vi beskæftiger os med noget, som er drevet af vores indre motivation fremfor af en ydre belønning, så gør vi det, fordi det er interessant, sjovt, opfylder et højere formål – og dermed tilfredsstillende nogle grundlæggende psykologiske behov (eks. accept, uafhængighed, samhørighed).

Trine Uhrskov gav et bud på, hvad der kan virke demotiverende, specielt for mennesker med ASF:

- skuffelse, opgivelse som følge af nederlag
- manglende fællesskabsfølelse, som ikke gør det til en oplevelse at være sammen med andre
- manglende forestillingsevne, der forhindrer én i at kunne glæde sig til noget fremtidigt

Forældre, pædagoger og lærere er derfor nødt til at gøre en ekstra indsats for at vække den indre motivation – og det kan lade sig gøre til trods for handicappet. Trine Uhrskov illustrerede forsøget på at finde vejen frem til barnets indre motivation på en spændende og indlevende måde, fordi hun både taler som fagperson og som mor til en autistisk pige.

Først og fremmest skal der være en sammenhæng mellem det, barnet kan, og det, barnet skal. Som opdrager skal man give barnet sin fulde opmærksomhed og vise, at man lytter og er interesseret i at høre, hvad barnet har brug for at fortælle: hvem er du, hvordan er du anderledes end mig (anerkendende pædagogik). Men også andre, kendte pædagogiske metoder kan komme på tale i forsøget på at vække motivationen, for eksempel »sociale historier« for at afdække skjulte sociale koder, og »visuel struktureret pædagogik«, som hjælper mennesker med autisme til at få overblik over deres dagligdag og samtidig giver en større selvstændighed, idet de selv kan orientere sig for eksempel via et skema. Forvirring og afhængighed af andre er netop demotiverende.

Mennesker med ASF har meget svært ved at håndtere konflikter, og hyppige skænderier er også demotiverende. Forældrene og søskende skal i en konfliktsituation altid vælge at gå ud af konflikten. Rent praktisk betyder det, at man skal træne sig selv i forskellige undvigelsesmanøvrer. Det kan være at tale dæmpet og roligt, distrahere personen væk fra aggressionen, undgå øjenkontakt og lignende (Low Arousal metoden).

Motivation via belønning kan dog ikke helt undværes og kan bruges, hvis vi prioriterer målet højest – en gummibjørn for at lave lektien helt færdigt er i orden.

Carsten Gylling, initiativtager og leder på Skolen Sputnik i København, argumenterer for, at man skulle lade personen beholde sine drømme som drivkraft, også selv om drømmen var at blive diktator eller amerikansk præsident. Det er vigtigt ikke at punktere personens livsdrømme. Hans budskab er, at motivation ikke handler om målet, men om, hvad der sker på vejen derhen. For at blive præsident er det jo nødvendigt med nogle eksaminer, og så kan det være, at de ekstreme drømme modificeres undervejs.

Det minder mig om Temple Grandins livshistorie, som man kan læse i hendes bog »Jeg er autist«. Hun skriver:

»En anden af mine lærere, Mr. Carlock, blev min frelse. Mr. Carlock interesserede sig ikke for diagnoser og etiketter, men alene for de skjulte evner.(...) Han kanaliserede mine fikseringer over i konstruktive tiltag. Han forsøgte ikke drage mig ind i hans verden, men gik i stedet ind i min verden.« (kap. 7 – Det magiske apparat)

Temple Grandins interesse for kvægfikseringsbøks førte frem til en karriere, hvor hun blev en anerkendt dyrepryskolog.

Trine og Carsten forstod at formidle budskaberne på en sjov og genkendelig måde. Det var en rigtig god aften, hvor deltagerne fik en masse med hjem at snakke videre om – tak for det.

Autism Europe havde store emner på dagsordenen i Istanbul

Autism Europe (*sammenslutningen af europæiske autismeforeninger*) havde generalforsamling den 4.-6. maj i Istanbul. Landsforeningen Autisme har deltaget i flere møder i Autism Europe (AE) siden foråret 2011, men denne generalforsamling var den første i nyere tid med Landsforeningen Autisme som fuldgyldigt medlem.

| Af Heidi Thamestrup |

Et af de store emner på dagsordenen var ønsket fra flere institutioner og organisationer uden for Europa om at have et tilhørsforhold

til AE. AEs hovedbestyrelse fremlagde derfor et forslag til en ny form for medlemskab: non-european members. At være »ikke-

europæisk medlem« giver umiddelbart ikke nogen særlige fordele. Til sammenligning er Landsforeningen Autisme som fuldt medlem altid sikret en plads på Generalforsamlingen samt 500 stemmer, mens »ikke-europæiske medlemmer« har 2 pladser til deling samt 2 stemmer per medlemsorganisation eller institution.

Når organisationer og institutioner fra lande uden for Europa på trods af ringe indflydelse

efterspørger muligheden for et medlemskab af Autism Europe, skyldes det højst sandsynligt, at de ønsker at kunne kvalitetsstemple deres organisation, institution eller virksomhed med AEs logo. I Landsforeningen Autisme er det vores helt åbenbare holdning, at alle skal have adgang til vores viden om autisme, men vi finder det ikke hensigtsmæssigt, at institutioner på den anden side af jordkloden skal kunne markedsføre sig med AEs logo. Det vil ikke være muligt, hverken nu eller i nær fremtid, at besøge eksempelvis bosteder i De Arabiske Emirater for at se, om kvaliteten på stedet er af en standard, vi kan stå inde for.

På trods af vores stemme imod endte forslaget med at blive vedtaget.

Medlem af AEs hovedbestyrelse

Hvert andet år er der valg til AEs hovedbestyrelse, og for Landsforeningen Autisme som medlemsorganisation er en plads i hovedbestyrelsen vejen til at få indflydelse på AEs organisering og fremtidige arbejder. Landsforeningen Autismes formandskab besluttede i det tidlige forår, at jeg skulle opstille til posten. Valget endte med, at jeg blev valgt ind i AEs hovedbestyrelse. Efter generalforsamlingen holdt hovedbestyrelsen møde, og derfra ved jeg, at AEs store satsning, den internationale konference, der afholdes hvert tredje år – næste gang i 2013 – var det helt store diskussionsemne.

Nye Dimensioner for Autisme

Næste år, den 26.-28. september, afholdes AEs 10. internationale konference i Ungarns hovedstad Budapest. Konferencen er en slags historisk markør, idet AEs 30 års jubilæum som international aktør i kampen om at sikre rettigheder for mennesker med autisme og deres familier vil blive fejret. Konferencens tema er »Nye Dimensioner for Autisme«.

Det annoncerede indhold på konferencen spænder bredt: genetik, tidlig intervention, nye teknologiske muligheder over ældning og alderdom i forhold til det at leve med en autisme spektrum forstyrrelse.

Europas ældre med autisme

Netop det at ældes og den gode alderdom er AEs fokusområde i 2012. Den første halvdel af året er blevet brugt på at indsamle vidnesbyrd fra ældre i Europa, eksempler på det gode liv som ældre og på god praksis. De indsamlede erfaringer skal bruges til at lave et katalog over, hvad der er vigtigt for de ældre selv, og hvad der optimerer ældres livskvalitet, når de har autisme. Fredag den 5. oktober holder AE en stor åben konference i Lyon i Frankrig, hvor temaet er alderdom og autisme, og hvor, blandt andre, den franske socialminister deltager. Autisimeforeningerne i Sverige, England og Danmark er indbudt til at holde oplæg om, hvordan man sikrer, at ældre mennesker med autisme får de bedste mulige forhold og dermed størst mulig indflydelse på deres alderdom.

Besøg hos Division TEACCH i North Carolina, USA, i maj 2012

| Af Af Rebecca Rant & Lars Grønlund |

Universitetet i North Carolina arrangerer hvert år en TEACCH autismekonference med deltagelse af ca. 300 fagfolk og nogle enkelte forældre.

Da kursusafdelingen i Landsforeningen Autisme altid er interesseret i at finde nye og spændende oplægsholdere til SIKON konferencen, deltog vi i maj på denne 33. TEACCH konference.

Inden selve konferencen havde vi to dage, hvor vi besøgte Division TEACCH's beskæfti-

gelsesprojekter i Raleigh og Greensboro. Her har man udviklet et spændende koncept for beskyttet beskæftigelse såvel som enkeltpersoner med autisme, der arbejder på normale vilkår hos forskellige virksomheder i lokalområdet. Endvidere har man beskæftigelse til det meste af spektret fra personer med Aspergers syndrom til moderat fungerende personer med autisme.

Over de to dage besøgte vi 9 forskellige arbejdspladser sammen med brugernes mentorer, og vi fik set, hvordan 12 personer (10 mænd og 2 kvinder i alderen 24–55 år) arbejder med forskelligartede opgaver.

Virksomhederne var supermarkeder, bibliotek, grafisk virksomhed, café, motionscenter, restaurant samt rengøring i private hjem. Rammerne for deres arbejde var meget forskellige, idet man tager udgangspunkt i den enkelte persons ressourcer:

Kenneths arbejde var struktureret via en bakke, som han gik rundt med og krydsede af, når en opgave var færdig. ▲

- Nogle arbejdede næsten fuldtid – andre 12 timer om ugen
- Nogle arbejdede hver dag – andre 3 gange om ugen
- Nogle kom på arbejde i egen bil – nogle kom med offentlig transport – nogle blev kørt i særlig transport
- Nogle havde besøg af deres mentor dagligt – andre 1 gang om måneden
- Nogle havde udførlige skemaer for deres opgaver – andre kunne klare sig med verbale instruktioner

F.eks. mødte vi Kenneth på 24 år, som havde arbejdet 5 år hos Panera Bread Café. Han arbejdede 3 dage om ugen, 5 timer pr. gang. Han ryddede borde af, tørrede af, fejede og andre praktiske opgaver.

Hans arbejde var struktureret via en bakke, som han gik rundt med og krydsede af, når en opgave var færdig. Kenneth blev diagnos-

iceret i førskolealderen og betegnes som moderatfungerende.

Mentorer og medarbejdere i Division TEACCH bruger meget tid på opfølgning samt på at skaffe nye virksomheder, der kan gøre brug af tilbuddet om arbejdskraft. Virksomheder, som allerede benytter arbejdskraft fra Division TEACCH, anbefaler konceptet til andre virksomheder, hvilket har en større succesrate end andre tiltag.

Vi er imponerede over, hvor godt det fungerer, og selv om vi ved, at det ikke bare sådan kan indføres i Danmark, så er der meget inspiration at hente herfra.

Dækning af tabt arbejdsfortjeneste – ændret beregningsgrundlag

| Af Ulla Kjer, socialrådgiver
i Landsforeningen |

I mange år har udgangspunktet for beregning af dækning af tabt arbejdsfortjeneste været seneste lønindkomst – også selvom

den lå flere år tilbage.

Den tidligere regering valgte imidlertid, at der med virkning fra 1.1.2011 kom et loft over beregningen for forældre, som søgte om ydelsen efter 1.1.2011. Forældre, som havde modtaget ydelsen i 2010, var fortsat berettiget til at få dækning efter tidligere lønindkomst.

Maksimumbeløbet, som blev indført 1.1.2011, svarede til en timeløn på ca. 122,- kr./t., hvilket pr. 1.1.2012 er reguleret til 126,50 kr./t.

Folketinget har nu vedtaget en ændring af disse regler, for så vidt angår maksimumbeløbet, men ikke så de tidligere regler generelt gælder alle igen.

Der vil således fortsat være et loft for forældre, som har søgt og fået dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter 1.1.2011.

Loftet stiger pr. 1.7.2012 til en timeløn på knap 172,- kr./t.

Hvis man vil læse mere udførligt om betingelserne for at modtage dækning af tabt arbejdsfortjeneste, kan der henvises til en artikel herom på vores hjemmeside.

Er det nu mødrenes skyld igen?

| Af Githa Lykkeskov Nielsen, autismevejleder, Skolen ved Stadion, Haderslev |

I filmen om Temple Grandin, en amerikansk professor med Aspergers syndrom, får Temple Grandins mor at vide, at det er hendes følelseskolde tilgang til hendes barn, der har gjort, at Temple Grandin har fået Aspergers syndrom. Det ved moderen heldigvis med sig selv, at det overhovedet ikke er tilfældet, men hun skal kæmpe mod den opfattelse, samtidig med at hun skal støtte sin datter i at få et godt liv. Det lykkes over al forventning.

Det var østrigeren Bruno Bettelheim (1903-1990), der mente, at autisme opstod pga. moderens ubevidste afvisning af barnet. Han opfandt i den forbindelse begrebet »køleskabsmødre«.

Selvom en psykolog så sent som i midt-halvfemserne til sin store overraskelse stødte på den opfattelse hos fagprofessionelle, så er den opfattelse godt og grundigt tilbagevist.

Der er egentlig ingen grund til at beskæftige sig med den gamle og ukorrekte årsagsforklaring udover selvfølgelig af historisk interesse. Og så alligevel, for vi vil jo så gerne finde en årsag til de ting, vi ikke rigtig forstår, og der er mange ting omkring mennesker med autisme, som måske ikke lige er til at forstå.

Det illustrerer den kendsgerning, at Den Nationale Autismeplan anbefaler et kursus på minimum 200 timer om autisme til fagfolk, der skal arbejde med børn med autisme.

Men tilbage til mødrene. Der sker desværre ofte det, at er der vanskeligheder med et barn med autisme, så ligger det lige for at prøve at forklare det enkelte barns problematikker med, at forældrene har gjort et eller andet forkert. Eftersom det stadig ofte er moderen, der er mest knyttet til barnet, selvom de fleste forældre jo heldigvis er et godt team omkring deres barn med autisme, så er vi tæt på, at det igen er mødrene, der beskrives som selve årsagen til de problematikker, der måtte være. Så mødrene får igen skylden for, at deres børn f.eks. er »uopdragne, forkælede og dovne«, som deres børn med autisme desværre ofte beskrives som!

Det er ikke fair, men i disse tider, hvor der er brug for viden om børn med autisme mange steder, og hvor den måske ikke er tilstrækkelig til stede, er der desværre en stor fare for, at børn med autisme ikke bliver forstået hensigtsmæssigt, og at aben bliver sendt tilbage til forældrene.

De forældre og mødre til børn med autisme, som jeg har mødt, gør et beundringsværdigt stort arbejde for at støtte deres børn og hjælpe dem gennem en ofte kaotisk hverdag. De guider og forklarer meningen for deres barn, de forklarer de professionelle voksne, deres barn møder, om de specielle problematikker, barnet har – rigtig mange gange. De forældre og mødre skal have anerkendelse for deres store indsats i stedet for at blive – i værste fald – mistænkeliggjort og underkendt.

Det er i samarbejdet med forældrene, som jo kender deres børn bedst, at udviklingsmulighederne for det enkelte barn findes.

Med »Klar til Start« – ønsker COOP at ansætte unge med Autisme Spektrum Forstyrrelser

| Af projektleder for »Klar til Start«
Camilla Adelsted Mikkelsen |

Når STU-Uddannelsen bliver springbrættet til job

»Klar til Start« er navnet på et tværparallelt beskæftigelsestilbud til mennesker med autisme, der ønsker sig varig beskæftigelse i en af COOP's 1200 butikker i Danmark.

Bag initiativet står Unges Uddannelsescenter (et autismespecialiseret STU-tilbud beliggende i Værløse), Landsforeningen Autisme og Fakta a/s, der er en del af COOP Danmark.

På Unges Uddannelsescenters STU arbejdes der målrettet med erhverv og praktik fra første dag, og så er erfaringen, at deres elever udvikler sig mere, end de, og ofte også eleven selv, troede var muligt.

Specielt i Fakta oplever de, at deres elever udvikler sig. Elever, de ellers har svært ved at motivere, begynder hurtigt at blomstre, når de starter i et praktikforløb hos Butikschef Lennie Hansen i Fakta, Værløse.

Derfor er de tre initiativtagere gået sammen om dette unikke projekt »Klar til Start«.

Klar til Start – med jobgaranti

Projektet »Klar til Start« starter op 1. august 2012 i Værløse. Det er den unges jobcenter i hjemkommunen, der henviser til projektet. Inden for en tidsramme af max. 22 måneder gøres borgeren ansættelsesparat i en af COOP's butikker.

I de næste 22 måneder undervises, udvikles og trænes den unge i Fakta i Værløse og på skole hos Unges Uddannelsescenter. Alt sammen i det tempo og med de individuelle støttebehov, der er brug for. Det betyder også, at hvis den unge er ansættelsesklar efter f.eks. 9 måneder, så starter udslusningen allerede der. I slutningen af forløbet udsluses der så til et varigt job i en COOP's mange butikker – evt. i fleksjob eller med anden handicapkom-penserende støtte.

Hvem kan få job?

Projektet henvender sig til unge med ASF på minimum et moderat funktionsniveau, der er på kontanthjælp, eller som pauser deres førtidspension. Hvis blot der er en formodet arbejdsevne under udvikling, kan man komme i betragtning. Den unge skal have afsluttet sin STU uddannelse eller have anden relevant baggrund. Der er løbende optag – og der er stadig ledige pladser med opstart august 2012.

Det er vores fælles mål og ambition, at projektet skal udbredes til at kunne tilbydes i hele Danmark. Forhåbentlig kan erfaringerne fra projektet også bruges bredere i hele beskæftigelsesindsatsen for handicapgrupper.

Læs mere på | www.unges.dk | eller kontakt »Klar til Start« – | Camilla@unges.dk |.

Unge Uddannelsescenter, Tibbevangen 86, 3500 Værløse, tlf. 44 32 66 12 / 53 54 28 25.

For unge med en Autisme Spektrum Forstyrrelse

Et kursus for dig

- Hvis du er nysgerrig på hvad ASF er for en diagnose
- Hvis du gerne vil vide mere om sammenhængen mellem personlighed og ASF
- Hvis du gerne vil vide mere om ungdomslivets udfordringer og muligheder
- Hvis du vil vide mere om stress og trivsel

Opstart september 2012 i København

Du kan læse mere om kurset på www.sopra.dk
eller ved at scanne koden

Sopra

Kan du bruge en landbrugselev?

Jeg er en frisk ung knægt på 18 år med mas-ser af gå-på mod. Jeg er færdig med 24-ugers grundskole fra Høng Landbrugsskole, og mit højeste ønske er nu at få praktikplads i land-bruget til min første praktikperiode. Jeg vil rigtig gerne arbejde i marken og med kvæg eller svin.

Jeg er fra hovedstaden, så ligger din gård langt herfra, skal der gerne være mulighed for hel/delvis kost og logi på gården.

Jeg har ASF i mild grad, jeg er pligtopfyldende, interesseret, rolig, ikke-ryger, og trives rigtig godt med rutiner og en struktureret hverdag i skønne omgivelser.

Har du pladsen, eller kender du én, der har, så skriv til mig på | andersohrt@hotmail.com | eller ring til mig på telefon 51 26 61 70. Tusinde tak! Anders Ohrt.

Tilbud til forældre - til børn med særlige behov - Et målrettet tilbud om hjælp til en bedre kommunikation

Gør noget godt for jeres parforhold.

I august kan du og din partner deltage på det statsstøttede og forskningsbaserede par-kursus *PREP*. For en beskednen egenbetaling kan I få praktiske redskaber til:

- At pleje parforholdet
- Møde problemer sammen
- Forebygge konflikter

- Til gavn for jer selv og jeres børn.

Kurset varer i alt 15 timer og afholdes i København og Odense

Se mere på: www.familieudvikling.dk

Rundt om kredsene i Danmark!

Se, hvad der sker i din kreds

bornholm>frederiksborg>fyn>autismufelagið>københavn-frederiksberg>midtvest
nordjylland>ribe>roskilde>storkøbenhavn>storstrøm>vejle>vestsjælland>viborg>østjylland

Kreds MidtVest

Efterårsprogram

Søskende/ bedsteforældrekursus

Lørdag den 8. september, kl. 9.00-15.00

Temadag om »Den røde tråd«
– i et liv med autisme

Lørdag den 6. oktober, kl. 8.30-15.00

Dannelse af netværksgrupper

Mandag den 29. oktober, kl. 19.00-21.00

Læs mere om de enkelte arrangementer på vores hjemmeside | www.autismeforening.dk/midtvest | eller i de invitationer, der udsendes pr. mail.

Husk at sende os en mailadresse, hvis du vil modtage post fra din kreds – også hvis du skifter mailadresse.

Skriv til | autismemidtvest@gmail.com | Vi omtaler så vidt muligt alle vore arrangementer her i bladet og udsender kun almindelig post til vores medlemmer, hvis man udtrykkeligt ønsker det.

Ring til Lise Ebbensgaard på tlf. 4079 1042 for nærmere information.

Kreds Nordsjælland

Jubilæumsarrangement 50 år
»På opdagelse i Zoologisk Have«

Lørdag den 1. september, kl. 17.00

I anledning af Landsforeningen Autismes 50 års jubilæum i 2012 har Kreds Nordsjælland den glæde at invitere vores medlemsfamilier til en hyggelig aften i Zoo. Hør hanløven brøle sit aftensbrøl, oplev chimpanserne bygge rede for natten, se søløverne gå til ro på klipperne, og følg med, når elefanterne æder natmad.

Vi starter med at spise vores egen medbragte mad og drikke. For dem, som ikke har mulighed for at deltage i spisningen, vil det være muligt at slutte sig til arrangementet kl. 18.20 ved hovedindgangen. Rundvisningen varer ca. 2 timer.

Arrangementet vil være gratis for medlemsfamilier. På grund af begrænset antal pladser vil det være efter »først-til-mølle« princippet og max. 4 deltagere per familie (2 voksne og egne børn). Detaljer vedrørende arrangement følger direkte efter tilmelding.

Bindende tilmelding på | til.formand@gmail.com | senest 7. august.

Trivsel og selvforståelse Medlemsaften for de unge og for forældre til børn med ASF

BEMÆRK NY DATO!

**Tirsdag den 11. september,
kl. 19.00–21.30 på CSU Egedammen,
Skovledet 14, Hillerød**

Vi har inviteret Trine Uhrskov fra Sopra til en aften, hvor vores unge med ASF er i centrum. Aftenen kommer til at handle om trivsel og selvforståelse.

Trine vil fremlægge forskellige modeller om både selvforståelse, trivsel og stress, som hun benytter i sit arbejde med unge med ASF.

Trine vil også komme ind på, hvordan stress og trivsel kan påvirke hinanden.

Der vil være tid til små øvelser, diskussion og spørgsmål.

Begrænset antal deltagere, derfor »først-til-mølle«.

Tilmelding på mail | til.formand@gmail.com | senest den 5. september.

Kreds **Roskilde**

Her er en oversigt
over de næste netværksmøder
(*bemærk ny mødeadresse*):

**Tirsdag den 18. september,
kl. 19.00–21.00 på Roskilde Frivilligcenter,
Sønderlundsvej 58, Lokale 1,
4000 Roskilde**

Alle er velkomne.

Sæt også kryds i kalenderen

Onsdag den 14. november

Vel mødt!

Mailadresser

Bestyrelsen appellerer til alle vores medlemmer om at oplyse mailadresse og ændringer, så vi kan spare både tid og penge til fordel for medlemmerne og deres pårørende.

Kreds **Storstrøm**

Arrangementer efter sommerferien:

**Familietræf i det rekreative
område Nr. Vedby grusgrav**

Lørdag den 11. august, kl. 11.00–16.00

Vi mødes ved bålpladsen, hvor vi også spiser sammen.

Se på | www.autismeforening.dk |
og under Kreds Storstrøm/arrangementer
for yderligere oplysninger.

Kreds
Storkøbenhavn

Stort jubilæumsarrangement
Lørdag den 29. september,
kl. 9.30 – ca. kl. 15.30 på Herlev
Medborgerhus, Herlevgårdsvej 18,
2730 Herlev

Kredsforeningen afholder stort jubilæumsarrangement i anledning af Landsforeningens 50 års jubilæum. Jubilæumsarrangementet er bygget op som en temadag med emnet: Forstå autisme, hvor vi vil sætte hjernen i centrum i forsøget på at blive klogere på, hvorledes den autistiske hjerne er indrettet. Det er lykkedes os at få Peter Lund Madsen til at komme og holde et af sine seriøse, men utrolig morsomme foredrag om hjernen og dens arbejde.

Udover Peter Lund Madsen kommer endnu en oplægsholder med et autismespecifikt indlæg. Aftalen er ikke endeligt indgået, så hold øje med vores hjemmeside, som vil blive opdateret, så snart oplægsholderen er på plads.

Arrangementet omfatter kaffe/the med morgenbrød, frokost og eftermiddagskaffe/the med kage. Prisen for hele arrangementet andrager kr. 100 pr. deltager. Beløbet betales kontant ved ankomsten. Husk venligst lige penge, og at vi ikke modtager Dankort m.v.

Tilmelding foretages ved fremsendelse af mail til | jubilaeum@autisme-storkbh.dk | med angivelse af navn(e) på deltager(e). Der er begrænset antal pladser, så hurtig tilmelding anbefales.

Kommende arrangementer

Inklusion i folkeskolen

Torsdag den 20. september, kl. 20.00

Foredragsholder Mikala Lousdal Liemann

Læs mere om foredragsholderen på | www.limbis.dk |.

Motivation

Mandag den 26. november, kl. 17.00-20.00

Foredragsholder Trine Uhrskov, Sopra

Læs mere om foredragsholderen på | www.sopra.dk |.

Nærmere information om sted for de to arrangementer følger – men sæt allerede nu kryds i kalenderen.

Sæt kryds i kalenderen!

Vi fejrer landsforeningens 50 års fødselsdag med en familietur til Aqua

Lørdag den 25. august

Dagen begynder med en sejltur på Silkeborgsøerne og ender med et besøg på Aqua i Silkeborg. Her vil der være mulighed for at se parkens dyr og nyde den skønne natur. Til frokost serveres pizza.

Tilmelding til | info@autismeoj.dk | senest den 17. august. Det vil være efter først-til-mølle princippet, da tilmelding lukker, når der ikke kan være flere på båden. Meddel venligst ved tilmelding, om familien ønsker at sejle, eftersom det selvfølgelig er muligt at deltage i de enkelte aktiviteter separat.

Følg med på hjemmesiden

| www.autismeoj.dk | for nærmere oplysninger omkring arrangementet.

Temalørdag

Hvad gør det ved os? – udfordringer som familie til et barn med ASF

Lørdag den 8. september, kl. 9.30-15.00 på Langagerskolen i Viby

Der stilles store krav til forældre til børn og unge med ASF for at få en dagligdag til at fungere og samtidig have kræfter og overskud til at være andet end forældre.

Det tærer alt for ofte på familielivet og parforholdet, og det er en daglig udfordring at fokusere på sine børns mange facetterede krav og samtidig huske at tilgodese sine egne og partnerens behov. Denne temalørdag vil der være mulighed for at høre korte oplæg, drøfte egne erfaringer samt arbejde med konkrete dilemmaspørgsmål om:

| fortsættes på næste side |

- At være forældre til et barn, der er anderledes – sorg, glæder og udfordringer
- Hvordan påvirkes familien? Forælderroller, søskende og kommunikation
- Typiske reaktionsmønstre – som mor og som far
- Kommunikation og hverdagsstrategier – hvordan får vi hverdagen til at hænge sammen?

Pris inkl. frokost: 100,- kr. for medlemmer.
200,- kr. for ikke-medlemmer.

Tilmelding til | info@autismeoj.dk |
senest den 31. august.

Følg med på vores hjemmeside
| www.autismeoj.dk |.

Temaaften

Sociale Historier

**Tirsdag den 9. oktober, kl. 19.00
i Hinnerupsalen på Hinnerupkollegiet**

Temaworkshop med oplægsholder Birgit Willum, psykolog på Langagerskolen, hvor vi lærer at lave Sociale Historier målrettet lige netop vores eget barn. Sociale Historier er en metode til at forklare og skabe mening for mennesker med autisme opfundet af Carol Gray.

Pris 50,- kr. for medlemmer.
100,- kr. for ikke-medlemmer.

Tilmelding til | info@autismeoj.dk |
senest den 1. oktober.

Netværk

Norddjurs

Har du lyst til at være med i et forældrenetværk for forældre til børn med autisme med bopæl i Norddjurs kommune så kontakt Pia Tromholt Kirk på mail | piastromholt@tv.dk |.

Mødregruppe til teenagerdøtre

Er du mor til en teenagedatter med autismediagnose, og har du lyst til at deltage i en mødregruppe om det, så kontakt Pernille Oduro på mail | oduro@hotmail.com | eller tlf. 26 36 59 62.

Giv en hånd

Vi vil gerne benytte lejligheden til også her at appellere til medlemmer og pårørende om at kontakte os, hvis I gerne vil give en håndsrækning en gang imellem.

Det kan fx være praktisk hjælp ved arrangementer eller mere faste opgaver/arbejdsområder, som kan være bestyrelsen og medlemmerne til hjælp.

Kontakt os på | info@autismeoj.dk |.

Mailadresser

Bestyrelsen appellerer til alle vores medlemmer om at oplyse mailadresser og ændringer af mailadresser, så vi kan spare både penge og tid til fordel for medlemmer og deres pårørende.

Kontakt os på | info@autismeoj.dk |.

Arrangementer

Tilmeldingen til alle kredsens arrangementer skal indeholde navn, adresse, mailadresse, telefonnummer samt antal deltagere.

Følg med på vores hjemmeside
| www.autismeoj.dk |.

Kontakt Landsforeningen Autisme

Landsforeningen Autismes sekretariat

Herlev Hovedgade 199, 2730 Herlev
Tlf. 70 25 30 65
Fax 70 25 30 70
kontor@autismeforening.dk
www.autismeforening.dk

Åbningstider

Mandag, torsdag og fredag kl. 9-12
samt tirsdag kl. 16-19. Onsdag lukket.

Formand Morten Carlsson:

Tlf. 70 20 40 82 (kun tirsdag kl. 16-19)
formand@autismeforening.dk
Arbejdsområder: ledelse, policy, redak-
tør medlemsblad, næstformand i DH og
formand for Ejendomsfonden

Økonomimedarbejder

Lisbeth Haagen:

Tlf. 70 20 40 83
bogholder@autismeforening.dk
Arbejdsområder: budget/regnskab,
økonomistyring, personale-
administration

Projektleder Lise Schmidt-Nielsen:

Tlf. 70 20 40 92
lise@autismeforening.dk
Arbejdsområder: projektleder, koordine-
ring i forhold til kredsforeningerne,
forretningsudvikling og fundraising

Sekretariatsmedarbejder

Jette Bennetzen:

Tlf. 70 25 30 65
kontor@autismeforening.dk
Arbejdsområder: medlems håndtering
og webmaster

Socialrådgiver Ulla Kjer:

Tlf. 70 25 30 68
social@autismeforening.dk
Arbejdsområder: rådgivning, vejledning,
artikler og foredrag

Kursuskonsulent Rebecca Rant:

Tlf. 70 20 40 62
kursus@autismeforening.dk
Arbejdsområder: fagligt indhold på
SIKON's kurser og konference

Sekretariatsleder Lars Grønlund:

Næstformand i Landsforeningen
Autisme
Tlf. 30 53 34 52
l-g@autismeforening.dk
Arbejdsområder: IT, administration og
SIKON konferenceseekretariat

Hovedbestyrelsen

Formand:

Morten Carlsson.....Tlf. 70 20 40 82

Næstformænd:

Lars Grønlund.....Tlf. 30 53 34 52
Heidi Pernille
Thamestrup.....Tlf. 26 20 16 58

Medlemmer:

Aage Sinkbæk.....Tlf. 29 72 66 20
Allan Jensen.....Tlf. 44 95 80 72
Bernd Weibeck.....Tlf. 98 38 94 62
Else Worm Jørgensen.....Tlf. 29 88 87 98
Kari Overhalden.....Tlf. 23 69 69 83
Kim Hansen.....Tlf. 56 48 08 89
Rikke Simonsen.....Tlf. 61 33 13 30
Tine Heerup.....Tlf. 33 11 46 71

Kredse

Kreds Bornholm

Formand:

Karin Jaque.....Tlf. 56 96 42 48
E-mail: karin@jaque.dk

Kreds Fyn

Formand:

Else Worm Jørgensen.....Tlf. 29 88 87 98
E-mail: elseworm@sol.dk

Autismufelagið

Kreds Færøerne

Formand:

Jørmund Foldbo.....Tlf. +298 50 90 31

Kreds København/Frederiksberg

Formand:

Tine Heerup.....Tlf. 33 11 46 71
E-mail: tine.heerup@gmail.com

Kreds MidtVest

Formand:

Søren Dalgaard.....Tlf. 53 11 31 45
E-mail: sbd54@youmail.dk

Kreds Nordjylland

Formand:

Jørn Poulsen.....Tlf. 98 15 32 42
Kontakt telefon:.....Tlf. 30 25 29 10
E-mail: jp@autismenord.dk

Kreds Nordsjælland

Formand:

Anne Lorenzen.....Tlf. 51 21 69 09
E-mail: til.formand@gmail.com

Kreds Ribe

Kontaktperson:

Hanne Kristensen.....Tlf. 75 45 19 04
E-mail: h.c.kristensen@youmail.dk
AS-repr.:
Bettina Østergaard

Kreds Roskilde

Formand:

Uffe Mohrsen.....Tlf. 43 90 19 56
E-mail: gul-mohrsen@mail.dk
AS-repr.:
Kirsten Riel.....Tlf. 43 69 26 36

Kreds Storkøbenhavn

Formand:

Guri Spiegelhauer.....Tlf. 28 18 19 74
E-mail: guri@autisme-storkbh.dk

Kreds Storstrøm

Formand:

Michael Weyand.....Tlf. 51 33 96 65
E-mail: mw@nakskov-gym.dk
AS-repr.:
Line Mackenhauer
Email: lima44@live.dk

Kreds Sønderjylland

Formand:

Hanne Schøn.....Tlf. 60 69 37 80
E-mail: kredsforening@live.dk

Kreds Vejle

Formand:

Pia Faaborg
Email: pia.faaborg@mail.dk

Kreds Vestsjælland

Formand:

Helle Stærk Hansen
E-mail: hsh@fvst.dk

Kreds Viborg

Formand:

Peter K. Nielsen.....Tlf. 20 74 66 08
E-mail: peter@pedersdal.dk

Kreds Østjylland

Formand:

Marianne Banner.....Tlf. 50 43 83 61
E-mail: marianne_banner@yahoo.dk

Samarbejdsorganisation Aspergerforeningen

Formand:

Aage Sinkbæk.....Tlf. 29 72 66 20
E-mail: a.sinkbaek@mail.dk

(AS-repr. = Aspergerrepræsentant i kredsforeningen)

Denne måneds bagside-skrivent er Karin Bakmand. Karin er en flittigt brugt foredragsholder, og autisemekonsulent i Herning Kommune.

Bagsidetanker

Skal barnet kende diagnosen?

Gennem vejledningsforløb med forældre får jeg jævnligt spørgsmålet: »Skal mit datter/søn vide, at hun/han har autisme – og hvornår?«

Det er naturligt, at man som forælder er voldsom følelsesmæssigt påvirket af at have fået en så afgørende diagnose på sit barn. Forældrene sidder med tanken om at skulle forklare barnet pointen med diverse test mv.; kan det være ordet autisme, som i særlig grad trænger sig på.

De uheldige fordomme, der desværre stadig flourer omkring ordet autisme, er skabt og videreført af voksne – ikke børn. Jeg tror, forældrene er bange for, at deres barn bliver stigmatiseret gennem diagnosen og særligt via ordet autisme. Når diagnosen er stillet tidligt, giver det barnet mulighed for at vokse op med autisme som en naturlig del af barnet selv. Når barnet ikke får direkte kendskab til egen situation, sker det, at barnet får uforståelige hints fra omgivelserne.

Professionelle fra daginstitutioner, skoler mv. synes ofte, det er en god idé, at barnet kender til diagnosen, særligt

når det drejer sig om enkeltinkluderede børn. En af fordelene er, at der herefter kan gives relevant information til de andre børn samt deres forældre. Ofte er det mit job at give den information, og jeg har endnu aldrig oplevet, at den er blevet negativt modtaget eller har fået negative konsekvenser på længere sigt – tværtimod. Senest har jeg mødt et lille barn, der spontant sagde: »Det der kunne jeg også godt tænke mig at have lidt af«. Typisk kender både børnene og forældrene andre med autisme, hvilket bidrager til dialog om, hvor forskellige vi alle er.

Ofte er det helt urimeligt, at det er forældrene, der står med forklaringsopgaven, særligt når barnet er diagnosticeret som teenager. De færreste teenagere ønsker den besked, at de ikke er præcis som alle andre, selv om de selv har tanker om, at noget er anderledes. Jeg har overværet, at teenagere får beskeden til en konference med et stort deltagerantal, hvilket må siges at være en uværdig situation. Modsat oplever jeg også særdeles børne- og autisमेvenlige forklaringer, hvor både forældre og barn er gået

derfra med oprejst pande og brugbare informationer.

I langt de fleste tilfælde anbefaler jeg forældrene, at deres barn får en forklaring om egen situation, såfremt det kan gøres, således at det giver barnet mening. Hvorvidt forklaringen kommer fra autisme-erfarne fagfolk eller forældrene, må vurderes for hvert enkelt barn.